

Laidiens: 25.10.1995., Nr. 164/165

Precizēts 31.10.1995., Latvijas Vēstnesis Nr.168 (451)

Ministru kabineta noteikumi nr. 302

(prot. nr. 57, 3.§) Rīgā 1995. gada 17. oktobrī

Ceļu satiksmes noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Satversmes 81.pantā noteiktajā kārtībā izdotajiem
Ministru kabineta 1994.gada 30.augusta noteikumiem nr.169
"Par ceļu satiksmi"*

I nodaļa

Noteikumos lietotie termini

Apdzīšana — braukšana garām vienam vai vairākiem transportlīdzekļiem, kas saistīta ar iebraukšanu pretējā braukšanas joslā (brauktuves pusē) un ar tai sekojošu atgriešanos iepriekšējā braukšanas joslā (brauktuves pusē).

Apdzīvota vieta — apbūvēta teritorija, kurā iebraukšana un izbraukšana apzīmēta ar 518. un 519.ceļa zīmi vai 520. un 521.ceļa zīmi.

Apstāšanās — transportlīdzekļa apturēšana uz laiku, ne ilgāku par piecām minūtēm, ja tā ir nepieciešama pasažieru iekāpšanai transportlīdzeklī vai izkāpšanai no tā vai kravas iekraušanai transportlīdzeklī vai izkraušanai no tā.

Apsteigšana — braukšana garām vienam vai vairākiem transportlīdzekļiem, kas nav saistīta ar iebraukšanu pretējā braukšanas joslā (brauktuves pusē).

Bīstama krava — krava, kura sprādziena, ugunsgrēka vai cita negadījuma rezultātā var izraisīt kaitējumu apkārtējai videi vai apdraudēt cilvēku dzīvību vai veselību un (vai) kuru pārvadājot ar vienu transportlīdzekli vairāk par noteikto daudzumu jāievēro attiecīgo normatīvo aktu prasības.

Bīstamo vielu vai izstrādājumu daudzumu, ar kuru sākot jāievēro attiecīgo normatīvo aktu prasības, nosaka bīstamu kravu pārvadāšanas drošības noteikumi.

Braukšanas josla — jebkura brauktuves garenvirziena josla (var būt apzīmēta ar ceļa apzīmējumiem), kura ir pietiekami plata, lai pa to vienā rindā varētu braukt automobiļi.

Brauktuve — ceļa daļa, kas paredzēta transportlīdzekļu braukšanai. Ceļam var būt vairākas brauktuves, kuras norobežo sadalošās joslas.

Ceļš — jebkura satiksmei izbūvēta teritorija (autoceļš, iela, prospekts, šķērsiela u. tml. visā platumā, ieskaitot brauktuvi, ietves, nomales, sadalošās joslas un salīņas).

Ceļa kompleksā ietilpst ceļš, mākslīgās būves (tilti, satiksmes pārvadi, tuneļi, caurtekas, ūdens novadišanas ietaises, atbalsta sienas u.tml.), ceļu inženierbūves (sabiedrisko pasažieru transportlīdzekļu pieturvietas un paviljoni, bremzēšanas un paātrinājuma joslas, transportlīdzekļu stāvvietas, atpūtas laukumi, ietves un velosipēdu ceļi, ceļu sakaru un apgaismojuma līnijas u.tml.), ceļu aprīkojums (ceļa zīmes, luksofori, signālstabiņi, aizsargbarjeras, gājēju barjeras, vertikālie un horizontālie ceļa apzīmējumi u.tml.).

Ceļu satiksme — attiecības, kas rodas, pārvietojoties pa ceļiem ar transportlīdzekļiem vai bez tiem.

Ceļu satiksmes dalībnieks — jebkura persona, kas atrodas uz ceļa vai tieši piedalās ceļu satiksmē (gājējs, transportlīdzekļa vadītājs, pasažieris, dzīvnieku dzinējs, jātnieks u.tml.).

Ceļu satiksmes negadījums — ceļu satiksmē noticis nelaimes gadījums, kurā iesaistīts vismaz viens transportlīdzeklis un kura rezultātā cilvēkam nodarīti miesas bojājumi vai notikusi cilvēka bojāeja, vai nodarīti materiālie zaudējumi fiziskai vai juridiskai personai vai videi.

Diennakts tumšais laiks — laiks no vakara krēslas iestāšanās līdz rīta krēslas izzušanai.

Dot ceļu — prasība, kas nosaka, ka ceļu satiksmes dalībnieks nedrīkst sākt braukt (iet), turpināt braukt (iet) vai izdarīt jebkādu manevru, ja tā rezultātā citiem ceļu satiksmes dalībniekiem tiek radīti traucējumi braukšanai (iešanai) vai viņi ir spiesti mainīt braukšanas (iešanas) virzienu vai ātrumu.

Dzelzceļa pārbrauktuve — ceļa krustošanās ar dzelzceļa sliežu klātni vienā līmenī. Dzelzceļa pārbrauktuves robeža ir iedomāta līnija, kas perpendikulāri ceļa asij šķērso brauktuvi, sākot no dzelzceļa pārbrauktuves barjeras, bet, ja šādas barjeras nav, — no 134. vai 135. ceļa zīmes.

Dzīvojamā zona — apbūvēta teritorija (dzīvojamais masīvs, atpūtas vieta) vai tās daļa, kurā iebraukšana un izbraukšana apzīmēta ar 528. un 529. ceļa zīmi.

Galvenais ceļš — ceļš, kas apzīmēts ar 201., 203., 204. vai 205. ceļa zīmi, vai ceļš, uz kura nav uzstādītas priekšrocības ceļa zīmes attiecībā pret ceļu, uz kura uzstādīta 206. vai 207. ceļa zīme, vai ceļš ar segumu attiecībā pret ceļu bez seguma, vai jebkurš ceļš attiecībā pret vietu, kur uz ceļa izbrauc no blakusteritorijas (pagalma, stāvvietas, degvielas uzpildes stacijas, uzņēmuma u.tml.).

Šī termina izpratnē mazāk svarīga ceļa posma segums tieši pirms krustojuma nenozīmē, ka attiecīgais ceļš ir vienādas nozīmes ar krustojamo ceļu.

Gājējs — persona, kas pārvietojas pa ceļu kājām vai invalīdu ratiņos, stumj velosipēdu, mopēdu, motociklu, velk (stumj) ragaviņas, bērnu ratiņus vai invalīdu ratiņus u.tml.

Šis termins neattiecas uz personām, kas veic darbus uz brauktuves, un uz satiksmes regulētājiem.

Gājēju ceļš — ceļš, kas paredzēts gājējiem (var būt apzīmēts ar 414. ceļa zīmi).

Gājēju pāreja — brauktuves daļa, kas apzīmēta ar 530. un 531. ceļa zīmi un (vai) 931. vai 932. ceļa apzīmējumu un paredzēta gājēju pāriešanai pāri brauktuvei.

Gājēju un velosipēdu ceļš — ceļš, kas paredzēts gājējiem un braukšanai ar velosipēdu un mopēdu (var būt apzīmēts ar 415., 416. vai 417. ceļa zīmi).

Ietve — ceļa daļa, kas paredzēta gājējiem. Ietve piekļaujas brauktuvei vai ir atdalīta no tās.

Krustojums — vieta, kur krustojas, piekļaujas vai atzarojas ceļi vienā līmenī. Krustojums ir norobežots ar iedomātām līnijām, kas savieno brauktuves pretējo malu noapaļojuma sākumu.

Šis termins neattiecas uz vietu, kur uz brauktuves izbrauc no blakus teritorijas (pagalma, stāvvietas, degvielas uzpildes stacijas, uzņēmuma u.tml.).

Mehāniskais transportlīdzeklis — pašgājējs transportlīdzeklis, arī traktortehnika, kas brauc pa ceļu, izmantojot savu enerģiju.

Šis termins neattiecas uz mopēdiem.

Mopēds — divriteņu vai trīsriteņu transportlīdzeklis ar motoru, kura darba tilpums ir mazāks par 50 cm³ un konstruktīvi paredzētais maksimālais ātrums nepārsniedz 50 km/h.

Motocikls — divriteņu mehāniskais transportlīdzeklis ar blakusvāģi vai bez tā.

Šis termins attiecas arī uz sniega motocikliem un trīsriteņu mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kuru pašmasa nepārsniedz 400 kg.

Nepietiekama redzamība — tādi laika apstākļi (migla, lietus, snigšana u.tml.), kas samazina redzamību uz ceļa tuvāk par 300 m.

Šis termins attiecas arī uz mijkrēsli.

Operatīvais transportlīdzeklis — mehāniskais transportlīdzeklis, kas piedalās ceļu satiksmē ar ieslēgtu mirgojošu zilu (sarkanu) bākuguni un speciālu skaņas signālu.

Pasažieris — persona (izņemot transportlīdzekļa vadītāju), kas atrodas transportlīdzeklī (uz tā), iekāpj transportlīdzeklī (uzkāpj uz tā) vai izkāpj no transportlīdzekļa (nokāpj no tā).

Pašmasa — pilnībā nokomplektēta transportlīdzekļa masa bez transportlīdzekļa vadītāja, pasažieriem un kravas.

Piekabe (puspiekabe) — transportlīdzeklis, kas paredzēts braukšanai savienojumā ar mehānisko transportlīdzekli.

Šis termins neattiecas uz motociklu blakusvāģiem.

Piespiedu apturēšanās — transportlīdzekļa apturēšana sakarā ar tehnisku bojājumu vai bīstamību, ko rada transportlīdzekļa vadītāja vai pasažiera veselības stāvoklis, vedamā krava vai ceļu satiksmei bīstams šķērslis uz ceļa.

Pilna masa — izgatavotāja noteikta transportlīdzekļa maksimālā pieļaujamā masa kopā ar transportlīdzekļa vadītāju, pasažieriem un kravu.

Savienotiem transportlīdzekļiem (transportlīdzekļu sastāviem), kuri brauc kā viens vesels, pilna masa ir visu to sastāvā ietilpstošo transportlīdzekļu pilnu masu summa.

Priekšroka — tiesības braukt (iet) iecerētajā virzienā pirmajam attiecībā pret citiem ceļu satiksmes dalībniekiem.

Sabiedriskais pasažieru transportlīdzeklis — autobuss, trolejbuss vai tramvajs, kas brauc pa noteiktu maršrutu.

Sadalosā josla — ceļa daļa, kas norobežo blakusbrauktuves vienu no otras un nav paredzēta transportlīdzekļu braukšanai vai apturēšanai.

Satiksmes regulētājs — persona, kas regulē ceļu satiksmi un ir pilnvarota to darīt.

Stāvēšana — transportlīdzekļa apturēšana, ja tā nav saistīta ar pasažieru iekāpšanu transportlīdzeklī vai izkāpšanu no tā vai kravas iekraušanu transportlīdzeklī vai izkraušanu no tā, kā arī transportlīdzekļa apturēšana uz laiku, kas pārsniedz piecas minūtes, ja tā ir saistīta ar pasažieru iekāpšanu transportlīdzeklī vai izkāpšanu no tā vai kravas iekraušanu transportlīdzeklī vai izkraušanu no tā.

Traktortehnika — traktors, kombains vai cita speciāla pašgājēja mašīna ar iekšdedzes motoru, ja tā nav būvēta uz automobiļa bāzes.

Tramvajs — transportlīdzeklis, kas paredzēts braukšanai pa sliedēm savienojumā ar ārēju elektroenerģijas padeves avotu.

Transportlīdzeklis — ierīce, kas pēc savas konstrukcijas paredzēta braukšanai pa ceļiem ar motora palīdzību vai bez motora.

Transportlīdzekļa vadītājs — fiziska persona, kas vada transportlīdzekli; noteiktā kārtībā māca vadīt transportlīdzekli citai personai, kurai nav atbilstīgas kategorijas transportlīdzekļa vadīšanas tiesību. Persona, kurai māca vadīt transportlīdzekli, nav uzskatāma par transportlīdzekļa vadītāju.

Šis termins attiecas arī uz personu, kura ir vadījusi transportlīdzekli līdz tam brīdim, kamēr šo transportlīdzekli uzsāk vadīt cita persona.

Šis termins neattiecas uz personu, kas pieņem valsts eksāmenu transportlīdzekļa vadītāja kvalifikācijas iegūšanai.

Trolejbuss — transportlīdzeklis, kas paredzēts braukšanai pa ceļu savienojumā ar ārēju elektroenerģijas padeves avotu.

Velosipēds — transportlīdzeklis, kuru ar savu muskuļu spēku virza cilvēks (cilvēki), kas atrodas uz tā.

Šis termins attiecas arī uz velomobiļiem.

Šis termins neattiecas uz invalīdu ratiņiem.

Velosipēdu ceļš — ceļš, kas paredzēts braukšanai ar velosipēdiem un mopēdiem (var būt apzīmēts ar 413.ceļa zīmi vai 932. vai 941.ceļa apzīmējumu).

Vilcējs — mehāniskais transportlīdzeklis, kas brauc savienojumā ar vienu vai vairākām piekabēm.

II nodaļa

Vispārīgie jautājumi

1. Šie noteikumi nosaka ceļu satiksmes kārtību Latvijas Republikā.

Tekstam kvadrātiekvās (ieteikumiem) šajos noteikumos ir rekomendējošs raksturs, un par to neievērošanu personas nav saucamas pie atbildības.

2. Transportlīdzekļu braukšana Latvijas Republikā ir noteikta pa ceļa labo pusi.

3. Ceļu satiksmes dalībniekiem ir jāpilda šo noteikumu prasības, norādījumi, kurus devuši policijas darbinieki un citas personas, kuras ir pilnvarotas regulēt ceļu satiksmi, kā arī prasības, kas noteiktas ar luksoforu signāliem, ceļa zīmēm un ceļa apzīmējumiem.

4. Katram ceļu satiksmes dalībniekam jādara viss iespējamais, lai sniegtu pirmo palīdzību ceļu satiksmes negadījumā cietušajiem.

5. Katram ceļu satiksmes dalībniekam ir tiesības uzskatīt, ka arī citas personas izpildīs ceļu satiksmei noteiktās prasības.

Atceries! Esi pieklājīgs! Cieni sevi un citus!

6. Ceļu satiksmi regulē un ceļu satiksmes uzraudzību veic policijas darbinieki un citas personas, kuras saskaņā ar attiecīgiem tiesību aktiem ir pilnvarotas veikt minētās funkcijas.

Satiksmes regulētājiem uz ceļa jābūt tērptiem attiecīgā formas tērpā (diennakts tumšajā laikā un nepietiekamas redzamības apstākļos — ar labi saredzamiem gaismu atstarojoša materiāla elementiem) ar atšķirības zīmi; jābūt klāt dienesta apliecībai.

7. Ceļu satiksmes dalībniekiem un citām personām jārikojas tā, lai neradītu ceļu satiksmei bīstamas vai traucējošas situācijas un nenodarītu zaudējumus.

Piezīme.

Ar jēdzienu “citas personas” jāsaprot transporta, ceļu, komunālā dienesta un citu uzņēmumu un organizāciju amatpersonas, strādnieki, kas veic jebkādu darbu uz ceļiem, kā arī jebkura persona, kas var ietekmēt noteikto ceļu satiksmes kārtību.

8. Šajos noteikumos neparedzētus ceļu satiksmes ierobežojumus drīkst izdarīt tikai noteiktā kārtībā, izmantojot ceļa zīmes, ceļa apzīmējumus, luksoforus, kā arī informējošās, ierobežojošās, novirzošās u.tml. ierīces saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

9. Instrukcijām un citiem normatīvajiem aktiem, kuri saistīti ar ceļu satiksmes īpatnībām (bīstamu, liелgabarīta, smagsvara u.tml. kravu pārvadāšana, atsevišķa veida transportlīdzekļu ekspluatācija, pārvietošanās slēgtās teritorijās u.tml.), jāatbilst šo noteikumu prasībām.

10. Šie noteikumi attiecas arī uz ārvalstīs reģistrētajiem transportlīdzekļiem, to vadītājiem un citiem ceļu satiksmes dalībniekiem (arī uz diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību transportlīdzekļiem un to vadītājiem), kas atrodas Latvijas Republikā, ja starptautiskajos līgumos nav paredzēta cita kārtība.

11. Ceļu satiksmes dalībniekiem aizliegts:

11.1. bojāt, patvaļīgi noņemt vai uzstādīt ceļa zīmes, luksoforus vai citus ceļu satiksmes organizācijas tehniskos līdzekļus;

11.2. piesārņot vai piegružot brauktuvi.

Ja ceļu satiksmes dalībnieks piesārņojis vai piegružojis brauktuvi (izkri tusi krava, izlijusi eļļa u.tml.), tā nekavējoties jānotīra, bet, ja tas nav iespējams, par to jābrīdina citi ceļu satiksmes dalībnieki.

12. Personas, kuras pārkāpj šo noteikumu prasības, ir saucamas pie atbildības tiesību aktos noteiktajā kārtībā.

III nodaļa

Gājēju un pasažieru pienākumi

13. Gājējiem jāpārvietojas pa ietvi, gājēju ceļu vai gājēju un velosipēdu ceļu, bet, ja to nav, — pa ceļa nomali.

Ja ietves, gājēju ceļa, gājēju un velosipēdu ceļa, ceļa nomales nav vai pa to pārvietoties nav iespējams, gājējiem, kā arī personām, kas brauc ar invalīdu ratiņiem, stumj motociklu, mopēdu, velosipēdu u.tml. vai nes lielus priekšmetus, ir atļauts pārvietoties pa brauktuves malu vienā rindā (pa ceļiem, kur ir sadalošā josla, — pa ārmalu).

Ārpus apdzīvotām vietām gājējiem, kuri iet pa brauktuves malu vai ceļa nomali, jāpārvietojas pretim transportlīdzekļu braukšanas virzienam, bet personām, kuras brauc invalīdu ratiņos vai stumj motociklu, mopēdu, velosipēdu u.tml. pa brauktuves malu vai ceļa nomali, jāpārvietojas citu transportlīdzekļu braukšanas virzienā.

14. Organizētas ļaužu grupas pa ceļu drīkst virzīties tikai pa brauktuves labo pusi transportlīdzekļu braukšanas virzienā kolonnā ne vairāk par četriem cilvēkiem rindā. Kolonnas priekšā un aizmugurē tās kreisajā pusē jāatrodas